

УДК 632.08

Гавура Н. І., Дундєва І. В., Ярошевський В. П.

Інженерно-технологічний інститут «Біотехніка» НААН, вул. Маяцька дорога, 26, Біляївський р-н, Одеська обл., 67667, Україна, e-mail: gavura_83@ukr.net

ВПЛИВ МІКРОБІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ЗАРАЖЕНІСТЬ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ

Посівний матеріал зернових сільськогосподарських культур часто має значну інфікованість, при цьому ураження зерна відбувається ще на полях. Зменшення рівня зараженості посівного матеріалу часто пов'язують із застосуванням хімічних препаратів, як найбільш дієвих, простих і відносно недорогих. Однак їх застосування має і ряд суттєвих недоліків (порушення екосистеми, виснаження ґрунтів тощо), які сприяють пошуку альтернативних способів боротьби з хворобами і шкідниками. Одним з таких способів є застосування біологічних засобів захисту рослин.

Протягом останніх років в ІТІ «Біотехніка» НААН проводились дослідження впливу мікробіологічних препаратів на рівень зараженості зернових культур. Методика досліджень включала встановлення ступеню зараженості зерна та визначення впливу конкретного біопрепарату на його всхожість та пригнічення наявних збудників хвороб.

Дослідження проводились на озимій пшениці сорту «Кнопа». Зовнішня зараженість визначалась із застосуванням мікроскопії змиву зерна, а внутрішня – за результатами пророщування зерна в кліматичній камері. Всхожість та вплив на збудники хвороб визначались із застосуванням мікробіологічних препаратів Планриз, Біоспектр, Триходермін, Бактофіт, Бітоксикацилін. Зерно обробляли відповідним біопрепаратом та пророщували в чашках Петрі.

В ході досліджень було встановлено, що найбільш поширеними хворобами для південного регіону України є летюча сажка, фузаріози, бура та плямиста іржа. Для боротьби зі збудниками цих хвороб найбільш ефективними виявились препарати Біоспектр (аналог Гаупсину) та Триходермін. Діючим фактором Біоспектру є бактерії із роду *Pseudomonas aureofaciens*, а Триходерміну – гриби із роду *Trichoderma viride*. Середня зараженість хворобами при застосуванні Біоспектру складала 2,5 %, а Триходерміну – 2 %. Необхідно додати, що вказані біопрепарати мають комплексну фунгіцидну та рістстимулювальну дію. Тому на фоні пригнічення збудників хвороб спостерігалась висока всхожість зерна, яка і для Біоспектру, і для Триходерміну перевищувала 98 %.

Результати проведених лабораторних досліджень були в цілому підтверджені в польових умовах. Таким чином, застосування біопрепаратів для оброблення посівного матеріалу озимих сортів пшениці дозволяє отримати добру всхожість та запобігти розвитку хвороб. В

цілому дія досліджених мікробіологічних препаратів дає результати не гірші від хімічних засобів.

Останнім часом в нашій країні зберігається стійка тенденція до поширення використання хімічних засобів захисту рослин. Наслідком цього є перенасичення ґрунтів хімічними речовинами, що в результаті призводить до скорочення врожаю сільськогосподарських культур. Біологізація землеробства, і зокрема, застосування мікробіологічних препаратів дозволяють забезпечити не тільки якісний захист рослин, але й сприяють відновленню балансу в екосистемі, порушеного хімічними препаратами.

УДК 633.11:633.14:635.65

Гетман Н. Я., Векленко Ю. А., Чернецька С. Г., Бовсуновська О. В.
*Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, просп. Юності, 16,
м. Вінниця, 21100, Україна, e-mail: nadia.getman52@gmail.com*

ПРОДУКТИВНІСТЬ ОДНОРІЧНИХ КОРМОВИХ КУЛЬТУР У ПРОМІЖНИХ ПОСІВАХ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ ОРГАНІЧНИХ ЗЕЛЕНИХ КОРМІВ

У сучасному кормовиробництві ефективним і раціональним способом використання орної землі, агрокліматичних ресурсів є вирощування проміжних культур. Проміжними називають сільськогосподарські культури, які вирощуються на полі у вільний від головної культури проміжок часу та служать додатковим джерелом високоякісної рослинної сировини.

Проміжні культури, перш за все, є важливою ланкою сировинного конвеєра у кормовій сівозміні, оскільки дозволяють отримувати зелені корми в ті періоди року, коли основні культури ще не досягли укїсної стиглості (на весні) або вже зібрані з полів (восени). Зокрема вони сприяють одержанню високоякісної вихідної сировини для заготівлі кормів на стійловий період (раннього сінажу, або силосу із пров'ялених трав, сіна, зернофуражу та інших видів кормів).

Мета досліджень полягала у вивченні продуктивності та використанні бобово-злакових сумішей ранніх ярих та озимих однорічних культур при виробництві органічних зелених кормів у весняно-літній період.

Дослідження проводили. у відділі польових кормових культур, сіножатей та пасовищ Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН. Вивчали кормову продуктивність тритикале озимого різних груп стиглості та ярого, жита озимого, пшениці – спельта за сумісного вирощування з горошком посівним (озимим), паннонським та ярим.